

R E G É L Ő.

PESTEN csütörtökön augusztus 14^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr.; egyes kép 12 kr. p. p.

T Ö R T É N E T É S E L B E S Z É L L É S .

J a n k a. *(Folytatás.)*

Gyula csak tüzes csók-záporral felelt, 's elragadtatva lángló szenvedélyétől, varázs ecsettel festé azon édeni örömeket, mellyeket a' szerelem éldelete áraszt a' szerető szivekre.

„Ó Gyula te is úgy beszélsz mint Dovecz — szólla Janka, magát a' tüzes ifiú karjai közül kifejtven — tehát tőled is rettegjek? téged is gyűlöljelek?“

„Nem, nem — felele Gyula a' rendithetlen erény szavától meggyőzetve — mond, hogy megbocsátsz, hogy szeretsz, 's mindenek-előtt, hogy ismét látni fogjuk egymást; ha nem akarod, hogy itt lábaidnál leheljem-ki lelkemet!“

„Holnap utójára látjuk egymást — viszonzza Janka, kezét nyujtván Gyulának megbékülése jeléül. — De most távozz kedves, mert már setétedni kezd, holnap eljövök lakásodra!“

„Holnap és holnapután is, ugy-e kedves angyal, ha megigérem, hogy Bisztróból ki nem lépek?“ — esdekle Gyula.

„Holnapután — felele Janka szerelemteljes pillantattal — holnapután Szendey Gyula Bisztróból elutazik; Janka pedig .... a' kolostorba megy érette imádkozni élete fogytaig.“

Ezen szavakkal eltávozott, és Gyula szerelem 's kétségbeeséstől gyötretve mozdulat nélkül állott előbbi helyén. Keble a' féketlen szenvedélytől nyomatva majd megrepedt, és egyedül azon gondolat vala képes némi vigasztalást nyújtani habozó lelkének: hogy Jankától szerettetik, 's hogy a' szerelem győzni fog, 's kedvese ajánlását elfogadván követni fogja. Elfoglalva e' féle gondolatoktól, egészen elfelejtkezett a' hazamenetelről, 's két óra múlva is

ugyan azon helyen ült, hol az utósó csókot nyomá Jankának rózsája ajkaira.

Más nap azon erős feltétellel, hogy csak bucsút, örökös bucsút veend Gyulától, Bisztróba indult Janka, 's kérte az Istent, hogy szándékát teljesíteni engedje. „Elvagyok bizonynal veszve — szólla magában — ha még egyszer olly tüzes érzéssel szóll hozzám szerelméről.“ — Végre elért az ismeretes házhoz; ... de hatalmas ég! mit hallott? Szendey Gyula nem volt ott, 's az éjt se tölté ott. Hajnal hasadtakor az öreg Dombon Panna kiment szolgájával azon sziklára, hol Gyula rajzolni szokott. Rajz-szerei ott voltak ugyan, de ő maga sehol. Janka magán kívül vala, csak egyedül azon körülmény nyujta még némi vigasztalást a' szerencsétlen szenvedőnek, hogy holt testét sehol se találták. Gyula tehát még élt, 's talán meg is lehetett őt szabadítani. Szó 's panasz nélkül, száraz szemmel tért Janka vissza azon szörnyeteghez, kit anyának volt kénytelen nevezni, 's kínos érzéseit szíve mélyébe rejté. Egész nap nem hallhatott semmit, a' mi némi világot árasztthatott volna a' szerencsétlen áldozatnak rejtvényes sorsára. Dovecz nem jött, Márka pedig hallgatott. Kérdezősködni nem mert, nehogy gyanút gerjessen, 's végre a' nap elmúlt; az éj elterité homályos fátyolát a' föld felett, 's Janka aludni küldetett. Fülét a' kulcslyukhoz szoritván visszatartott lélekzettel halgatódzott, hogy nem visz-e Márka ételt a' rettenetes sziklához; de reményei elenyésztek, midőn hallá, hogy ez is lefekszik, 's gyertyáját eloltja. Rövid idő mulva sircsend uralkodott az egész házban, csak Janka hánykolódott álomtalanul ágyában a' jövődtől rettegve.

Másnap ebédre megjelent Dovecz. Janka, ki őt eddig szorgosan kerülé, most minden módon igyekezett körülte foglalatoskodni, 's kétes tréfájira erőltetett mosolygással felelt; de mind hijába. — Rémülve vette észre, hogy tettett nyájasságát Dovecz szerelmi jelnek nézte, — 's még is egy szót se hallhatott Gyuláról egész késő éjig; midőn végre kezébe ada anyja egy kosarat 's parancsolá, hogy kövesse. Janka mindig rettegés közt tevé máskor ezen utat; de most, mint fűrgő őzike, szaladt a' vén asszony előtt. — „Ne fuss olly sebesen — dűnnyöge ez — hiszen senki se kerget.“

Janka megállott mintegy húsz lépésnyire a' szörnyű szikla-üregtől, 's anyja egy kenyérrel és korsó vízzel a' vas ajtón bement. — „Ő él, ő él!“ — kiáltá a' jó leánya örömteljes hangon, 's térdre hullva könnyektől ázott szeméit az éghez emelvén, felsohajtott: — „jó Isten! öntsd reám idves malasztodat, hogy megszabadíthassam kedvesemet! mennyei atyám, én őt kimondhatlanul szeretem!“ — Remélvén az isteni segedelemre, mellyért olly forrón esdeklett, rettegve közelített azon helyhez, mellybe lépnie tilos volt, midőn Dovecz megragadá karját.

Janka sikoltott 's Márka azonnal ott termett.

„Mit keresel itt? — pattoga férjére — mért sikoltott Janka?“

„Ki tudja — felele durván Dovecz — sok dolguk volna a' férjfiaknak, ha minden asszonyi sikoltás okát tudniok kellene. Elkéstél ma, azért jöttem ide.“

„Máskor nem szoktál magad jönni.“

„Nem, az igaz; de ma senki sincs a' tanyán a' fekete Bálinton kívül, tehát kénytelen voltam magam jönni.“

„Jó, jó — felele Márka fejét csóválva — elhiszem; leány, fogd a' kosarat, 's menjünk.“

Dovecz feleségét meg akará ölelni; de ez félre tolá, 's dörmögve haza felé sietett. Már az erdő végéhez közelítették, a' nélkül hogy egy szót váltottak volna. Janka reszketett Gyulájáért, 's magáért is, mert ismeré anyjának rettentő féltékenységét. Végre megszóllalt ez: „Férjhez adlak, Janka — ugy mond — Somy Gergely gazdag rozсныói polgár kérte kezedet, tizennégy nap mulva felesége léssz.“

Janka gondolatokba levén merülve, nem is hallotta jól völegényének nevét; mindazonáltal hogy anyját megengesztelhesse — jól tudván, hogy tizennégy nap mulva vagy a' sir, vagy a' kolostor falai közt fog lenni — csendes hangon válaszolt: „anyám választásán köteles vagyok megnyugodni.“

„Jól van — monda Márka elégületen — nem hittem volna, hogy olly okos és engedelmes vagy. Rozsnyó szép város, már szinte szeretném, ha ott volnál. Mostantól fogva, parancsolom, soha tőlem el ne távozz, mig férjed el nem visz.“

Azon gondolat, hogy leányát illy természetes uton eltávoztathatja Dovecznek köréből, ugy felderíté a' vén

szörnyeteget, hogy Janka vigyázva egy két szót merészlett tenni a' fogoly iránt.“ Ó! — felele Márka — három nap alatt megszabadulunk tőle vagy jó, vagy rossz uton.“

„Három nap alatt? — rebege Janka közel az ájuláshoz — talán csak el fogják a' pénzt hozni a' kereszties tölgyhez.“

„Balgatag! ugyan hogy gondolhatod, hogy kétszer ugyan azon egy helyet jelelnők-ki a' pénz letetésére. Holnapután estve felé a' temető előtt álló keresztfa alatt fogod a' pénzt keresni; ha nem találsz semmit, akkor majd eret vágunk az urfi nyakán.“

Szobájába érvén Janka fájdalmasan sohajtott: „tehát holnap után élet vagy halál; ha ő meghal, úgy én se fogok élni.“

Ezen nap óta nem vitte-el többé leányát Márka Krasznahorka romjaihoz. Kinos érzések közt mult Jankának az idő a' reszketve várt napig; mindig reménylette ugyan, hogy a' pénzt meg fogja lelteni; de midőn végre anyja parancsolá: „menj a' bizstrói temetőhez“ akkor jég-hidegség borítá-el tetemeit, 's félelem és reménység közt közelített a' következés-teljes helyhez. A' félelem azonban mindig jobban ellepé lelkét, 's egy titkos szózat szünetlen azt sugá fülébe: „nem fogsz pénzt találni.“

'S fájdalom! valóban úgy is lett. Hijába keresett, új ásást sehol se látott, a' fű sehol se volt letapodva, és Gyula el volt veszve. Magán kívül térdelt a' szerencsétlen leány a' keresztfa előtt minden reménységét elvesztvén, midőn hirtelen egy gondolat villant eszébe 's felugrott: „igen — kiálta hevesen — így jó lesz; ha reá vehetem anyámat, hogy még két napig várjon, úgy talán az ég segedelmével megmenthetem Gyulámat. — Ezután Bizstróba sietett Gyulának öreg házi asszonyához, 's ott a' következő tartalmú czédulát irván: „a' kívánt pénz-mennyiség csak negyvennyolcz óra mulva tétethetik-le a' tudva levő helyre“ — buzgó imádságok közt cselje sikerüléséért, sietett haza. Belépvén anyja szobájába átadá a' czédulát mondván: „pénzt nem találtam.“

„Jól van — felele az öreg — férjem el fog jönni, majd meglátjuk, mire határozza magát.“

A' dél 's véle Dovecz megjelent; de minthogy Jankát kötelessége a' konyhába tartá, nem hallhatta az érdemes pár tanácskozásit. Azonban, midőn végre az asztalhoz ült,

még csakugyan azon tárgyról folyt a' beszéd, 's képzelhetjük, milly élénk figyelemmel hallgatá azt Janka.

„Ez az egész történet nem akar nekem tetszeni“ szölla Márka.

„De mért nem? — kérdé Dovecz indulatosan. — A' levél, mellyet az ifiúval irattunk, elég értelmes. Azt írta Péter inasának, hogy a' kalmárnál levő pénzéből három ezer forintot vegyen-fel, 's tegye a' biztrói keresztfa alá. Így tehát éppen nem láthatom által, hogy mikifogásod lehet jól készült tervem ellen?“

„De tudod-e bizonyosan, hogy Péter nem csal-meg?“

„Szégyeld magadat Márka; hogy beszélhetsz olly sértőleg leghivebb emberemről, kinek becsületére életemet is reá merném bizni; ő a' pénznek egy részét megkapja tőlem 's azzal megelégszik.“

„Tehát várni fogsz, 's nem tekered-ki foglyunk nyakát?“

„Nem; várni fogok, két nap nem a' világ.“

„Az igaz“ — vigyorga a' gonosz asszony — tartása ugy se kerül sokba.“ *(Folytatás következik.)*

ORSZÁGISMERTETÉS.

Püspöki Fürdő.

Szegedről június 20-án. Megengedsz kedves barátom! ha talán tökéletesen le nem festhetem néked Püspök-Bányát, vagy mint neveztetik, a' püspök-fürdőt. — Ha meg-gondolod gyakrabbi levelimből, hogy engem Szegedhez nem csak hivatalom, de valóban némelly derék honfiakkal táplált barátságos öszveköttetésem, sőt még talán más érdekesebb báj-tárgyak is csatolnak, 's hogy lelkemnek ezek utáni erős és hatalmas sovárgása Magyar Csékéről történt kiindulásunkkor már a' kegyetlen Szoliman által szét rontatott templomink köveiből épített barna várunknak környékébe ragadott, 's e' gondolatnál elandalodva lebegtem, ugy meg fogsz engedni mondom, ha talán tökéletes festését nem adhatnám Püspök-Bányának. — Azonban halljad. — Reggel indultunk-ki Csékéről, 's az előbbi levelemben leírt uton mentünk a' fen említett fürdő felé, hogy ott ebédelvén tovább folytassuk utunkat. Azonban az ország-utról egy kevesebb jósággal bíró utra jobbra kanyarodván eljutottunk kitüzött czélunkra. — E' hely regényes fekvésű, távulsága

valamint Váradtól ugy szinte Magyar-Csékétől is egy irányban fekszik. A' kaputól balra a' bemetelnél egy igen tágas, és hosszú kocsi-szin, és istálló vagyon, melly megett a' nagy udvar; ennek végén forrást találtam, vagy inkább mélységet körül deszkázva, mellyről hallám, hogy feneketlen volna; 's mivel benne szerencsétlen ember-társink lelték végöket, a' többi veszedelmek elkerülése végett elkorlátoltatott. Itt a' Pecze folydogál, 's túl rajta egy igen szép rétecske nyilik-fel. — A' kaputól bemenvén édes barátom! egy kápolnácskát találtam; a' gondos tulajdonosok a' testi nyavalyák gyógyítása helyén igen jelesen még a' lelkiekről is gondoskodva emelték a' szent épületet, hogy a' gyógyító Istenhez a' sinlódók könyörgéseiket, a' meggyógyultak pedig forró hálájokat felemelhessék. — Körülötte egy kert terült-el, mellyben virágok nyiltanak. — Tovább találtam a' bérlőnek lakását. Ebben az utazók befogadására 13 szobák állanak; ugy konyha és ebédlő. — Által ellenben ezzel áll a' nagy fürdő. — Ez még nem nyert elegendő költséget arra, hogy a' szklenói, vagy vihnyei fürdőkhez hasonlólag építtethetett volna; de hiszem, még pedig erősen hiszem, hogy ő méltósága a' nagy Lajcsák mostani megyés püspök ur, ki a' köznek már igen sok áldozatokat szentelt, ezen fürdő házat is, kivált az emberiség orvoslására, szolgáló hasznossága tekintetéből, ki fogja emelni mostani helyezetéből, 's a' mint gyógyító helyet szolgáltatand a' sinlódóknek, ugy szinte mulató helyet is szerzend a' lelkes Bihar nemes társalkodású szépeinek. —

(Végzet következik.)

J E L E S M O N D Á S.

S z e r e t e t é s b a r á t s á g.

A' szeretet a' nap fénye	A' barátság reggeli nap,
Estve már lementtébe,	A' mint halad, melegebb,
Minél tovább ment ösvénye,	Haladtával több erőt kap,
Mind inkább van vesztébe.	Mentől régibb, annál szebb.

Gr. Teleki Fer.

Élet. Megérdemlett hon-koszorú nélkül meddő telek a' rövid élet.

Gr. Széchenyi Istv.

Nő és Férj. A' nő a' him-nemnek ama fény-gyémántja, melly a' boldogító szerelemnek láng-érzetével világolva visz a' társas élet ösvényén egészen az elválasztó sir-lakig. — A' férj az imádott szép nemnek azon' csillaga, melly szeretettel vezeti élte mindenét a' létnek minden boldogságába.

Miskolczy István.

Aphorismák Turáról. A' tiszta lélekismeret földi létünknek legbecesebb kincse; Dionysius vésszel fenyegető kardja se zavarhatja annak kristály forrását.

Dicsérj az irigy előtt mást, 's kést ütéi szívébe.

Kovács Lajos.

Asszony és szerelem. Asszonynak a' szerelem olly természetes, hogy ki neki ellent áll, alig asszony.

Bulwer.

A' hizelgés királyi méltóságok jelenlétében nagyon könnyen jó ajkinkra.

Montaigne.

K Ö L T É S Z E T.

K e r é l e m.

Kék egéből szép szemednek	Ó azóta sirba dőltek,
Kértem földi mennyemet,	'S elhamvadtak örömmim,
'S ah te (máskép tiszta jóság)	Nem tart soká, hullanak már
Nem szerethetsz engemet.	Elaltató könnyeim.
Szántad égő harczaimat	Hadd hát kérlek a' reményben
Szántad a' hű sebjeit,	Feltalálni nyugtomat,
De a' pusztá szánás itt nem,	Hogy siromban egy könny-csepped
Csak a' rokon szív segít.	Megfizette kinomat.

Hidegh Mihály.

K Ü L Ö N F É L E.

Különös árverés. Sierra Leoné-ban, mint angoly ország számos egyéb részeiben is szokássá vált, hogy árveréskor minden jelenlevők kenyeret és sajtot, pálinkát vagy bort kapnak, és pedig annyit, mennyit akarnak; alkalmasint azon mesterfogásból, hogy a' több-igérés élénkebb legyen, a' mi közönségesen ez által el is éretik.

Nadály-kereskedés. Kiszámoltatott, hogy 1825-től kezdve 1833-ig a' francia országba bevitt 's ott elhasznált nadályok (piócza) száma $9\frac{1}{2}$ milliótól egész $57\frac{1}{2}$ millióra hágott, melly felette nagy emelkedést ama dr. Broussais-tól kezdett és társainak legnagyobb részétől gyakorlatba vett gyógymódnak kelletik tulajdonítani.

Pénzváltót be ne zárjato k! Antwerp városa ellen jelenleg nagyon különös per indittatott. Ott t. i. a' börze bizonyos időpontban bezáratik, 's illyenkor történt egykor, hogy Le Greille pénzváltó is véletlenségből bezáratott, 's több órákat vala kénytelen ott eltölteni. Ő már most panaszt tön, hogy neki azon idő alatt 20,000 frank kára esett, 's a' pénzt Antwerp városán követeli. Mondom tehát, hogy pénzváltót be ne zárjato k!

Szólólevél eltolvajlása. Parisban a' rendőrség ismét egy uj gazdálkodásnak jutott nyomaira. Régen tünt már szembe, honnét jó azon szerfeletti sok szőlólevél, mellyeken mindenféle gyümölcs, vaj 's egyéb árosok portékájikat árulják. Minap tehát több szőlősgazdák panaszt tettek, hogy szőló-tőkéjük igen megkoppasztattak, 's a' rendőrséget nagyobb vigyázatra kérék. E' sze-

rint több személyeket fedeztek-fel, kik egész terehszólóleveleket hurczoltak a' szomszéd szőlőkből, mellyeket éjenként orozva össze hordottak. Ezek megvallák, hogy e' gazdálkodást már több esztendőök óta üzik, és pedig legjobb sikerrel. A' rendőrség az illető óvást, mint mondják, már megtette, hogy a' szőlőhegyek jövőendőben ezen czirkáló-gazdáktól ment legyen.

Rendkívüli állat-szelidítő. Angouleme-ban megvalósult azon nézőjáték, mellyet eddigelé csak Martin ur tudott a' Parisiaknak mutatni. Egy Poisson nevű fiatal asszony t. i. bemelegy a' kalitkába, hol több hyenák találkoznak, azokkal berzenkedik, azután velek játszik, vagy szükséges esetben őket meg is fenyíti. Ő ezen rendkívüli jelenetet mindenkor a' legveszedelmesb szempillantatokban adja, t. i. kissé előbb, hogy sem az állatok etetése bekövetkezik, és azoknak lefekvésök előtt.

Szerelmem postáji. Két ifiú lakott egy dávával egy épületben, a' nélkül hogy hozzá járatosak lennének, holott mindketten belé szerettek. Az egyiknek szobája éppen a' dámaé alatt volt. Ő egy ládikában virágokat nevelt, 's ezek közt egy felfutót is (cobia scandens). Ennek végére tűzött tehát néhány rend írást, 's gyönyörrel szemlélte, mint nő a' planta napról napra fel felé, miként maradt a' levelke a' virág kelyhében, 's miként ért végre a' szép nő ablakába, 's onnan egy reggel eltűnt. — A' másik oldalvást lakott a' szépnek hasonlólag egyik szobája alatt. Hozzá egykor berepült a' dámanak szelid kanárija, mellyet ő megfogott, lábára köté egy levelkében szerelmi vallomását, 's mind addig tartá a' szabadba, míg a' madár parancsnoknéjához vissza repült. — Valljon mellyik levelke áraszthatott nagyobb boldogságot írójára?!
B. L. L.

Boszúvágó. Alboin a' Longobardok királya Veronánál győzelmének nagy innepét ülvén bortól feltüzelve Kunimundnak, a' Gepidák királyának fejét parancsolá előhozatni. Kegyetlenségével meg nem elégedve Rosamundát, a' megöletettnek leányát, ki neki felesége volt, atya koponyájából itatta. Az emberiség határait meghaladó ezen nemtelen tetten felgyulladt királyné szerelmével egy erős Longobardnak kedvét megnyervén férjének nemtelen tettét azzal boszúla-meg, hogy ezt éjjel amaz által megölette.
Széphegyi Emma.

Csere-rejtvény.

6. 1. 2. 3. Fő betűjét tedd rövidre,
És találsz ez értelemre:
Több életkort az nem vár,
A' ki egyszer ilyen már.
2. 3. 4. 1. Ha a' kandur megfoghatja
Világ kincséért sem adja.
4. 3. E' világnak sátora
Ott van a' világ ura.
5. 4. 3. Ha nem szívjuk orral, szájjal,
Küzdenünk kell a' halállal.
4. 5. Így van, a' ki meg nem hal.
6. 1. Ez vigyáz éjjel nappal.
4. 1. Benne pezsg az ember vére.
1. 4. 3. Nem mutat jelen 's jövőre,
6. Bár miként viaskodunk,
Sem én sem te nem vagyunk.
1. 2. 3. 4. 5. 6. Vélem itt most mulathatsz,
Hol nevemre találhatsz.

P. Szőke-Dencsről.

Előbbi rejtvény: 1) Rest 's a' t. — 2) Báj 's a' t.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utza 612.